

29

ARAŞTIRMA SONUÇLARI TOPLANTISI

1. CİLT

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü

T.C.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü

29.
ARAŞTIRMA SONUÇLARI
TOPLANTISI
1. CİLT

23-28 MAYIS 2011
MALATYA

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı
Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü Yayın No: 153/1

YAYINA HAZIRLAYAN
Adil ZME

Kapak ve Uygulama
Yusuf KOÇER

ISSN: 1017-7663

Kapak Fotođrafı: *Harun ZDAŖ - Nilhan KIZILDAđ - Emre OKAN*
"Ege-Akdeniz Bölgesi Sualtı AraŖtırması 2010 Yılı alıŖmaları"

Not :AraŖtırma raporları, yazarlarından geldiği Ŗekliyle, redaksiyonu yapılmadan yayınlanmıŖtır. Yayınlanan yazıların içeriğinden yazarları sorumludur.

İsmail Aygl Ofset Matbaacılık
San. Tic. Ltd. Ŗti.
ANKARA-2012

İÇİNDEKİLER

Bilge HÜR MÜZLÜ, K. KOHLMAYER, A. De GIORGI, P. IVERSEN, A. Coşkun ABUAGLA Arzu İNAN, U. HECEBİL Isparta Arkeolojik Surveyi 2010 Yılı Çalışmaları: Konane (Conana).....	1
Mustafa ŞAHİN 2010 Yılı Bursa İli Yüzey Araştırması Harmancık – Mudanya	11
A. Osman UYSAL Çanakkale İli Lapseki, Biga, Çan, Bayramiç, Ayvacık, Ezine İlçelerinde Türk Dönemi Yüzey Araştırması (2010).....	27
Engin AKDENİZ 2010 Yılında Manisa İli ve İlçelerinde Yürütülen Prehistorik-Protohistorik Yüzey Araştırmaları.....	51
Asuman BALDIRAN, Aytekin BÜYÜKÖZER, Zeliha GİDER Taşkent-Seydişehir 2010 Yılı Yüzey Araştırması.....	69
Ender VARINLIOĞLU Phrygia ve Lydia'da (Kırsalda) Aile Bağları.....	91
Hasan BAHAR, H. Gül KÜÇÜKBEZCI 2010 Yılı Konya ve Karaman İlleri İle İlçeleri Arkeolojik Yüzey Araştırması	97
Thomas CORSTEN, Oliver HÜLDEN Forschungen in Der Kibyrtis Im Jahre 2010.....	117
Meral ORTAÇ Bolu İli Yüzey Araştırması 2010: Merkez ve Mudurnu İlçeleri İle Köyleri.....	129
Aynur ÖZFIRAT Van, Ağrı ve Iğdır İlleri Yüzey Araştırması, 2010.....	155
Atilla ENGİN, Bora UYSAL, Filiz AY ŞAFAK, Aydoğan BOZKURT Sivas İli 2010 Yılı Yüzey Araştırması.....	173
Derya YALÇIKLI Çanakkale İli, Yenice İlçesi ve Balıkesir İli, Gönen İlçesi Yüzey Araştırması (2009-2010)	209

Özdemir KOÇAK Afyonkarahisar İli ve İlçeleri 2010 Yılı Yüzey Araştırması	231
Christine ÖZGAN, H. Murat ÖZGEN, Kenan EREN, Ayça POLAT, Özel ÇINAR Kolophon Antik Kenti 2010 Yılı Yüzey Araştırmaları	263
Osman AYTEKİN Artvin-İli ve İlçeleri Çoruh Vadisindeki Tarihi Yollar ve Kültür Varlıkları Yüzey Araştırması, 2010	285
Ahmet YARAŞ 2010 Güre (Edremit) Yüzey Araştırması	303
Nazlı Çınardalı-KARAASLAN, Ayşegül AYKURT, Yiğit H. ERBİL, Neyir Kolankaya-BOSTANCI Panaztepe Kazıları Kapsamında İzmir Bölgesi Gediz Deltası Yüzey Araştırması 2010 Yılı Çalışmaları	319
Raffaella Pierobon BENOIT Mandalya Körfezi Arkeolojik Yüzey Araştırması 2010	343
F. Arzu DEMİREL Burdur İli ve İlçelerinde Neojen ve Pleistosen Dönem Fosil Lokalitelerinin Tespiti Yüzey Araştırması-2010	361
Oksan BAŞOĞLU, Simge GÖKKOYUN, Çilem SÖNMEZ, Tuğçe ŞENER 2010 Yılı Nevşehir İli Miyosen Dönem Fosil Yatakları Yüzey Araştırması.....	369
Christopher H. ROOSEVELT, Christina LUKE Central Lydia Archaeological Survey: 2010 Results	383
Ayşe Ç. TÜRKER Archaeological Survey Of Early Christianbyzantine Period On The Valleys That Reached The Hellespont: 2010 Research.....	401
Felix PIRSON Pergamon 2010- Yakın Çevrede Gerçekleştirilen Yüzey Araştırmaları Raporu.....	429

Mustafa H. SAYAR	
Kilikya Eskiçağ Tarihi-Coğrafyası ve Yerleşim	
Arkeolojisi Araştırmaları 2010	461
Metin KARTAL	
Körtik Tepe Yontmataş Endüstrisi	475
Fusun TÜLEK	
2010 Yılı Osmaniye İli Arkeolojik Araştırmaları.....	491
Marijana RICL	
2010 Epigraphic Survey in the Cayster Valley	505

2010 YILI BURSA İLİ YÜZEY ARAŞTIRMASI HARMANCIK - MUDANYA

Mustafa ŞAHİN*

Bursa ve çevresi yüzey araştırmasına 2010 yılında da devam edilmiş ve Harmancık ile Mudanya ilçelerinde incelemelerde bulunulmuştur¹. Araştırma Uludağ Üniversitesi Rektörlüğü ve Harmancık Belediyesi tarafından desteklenmiştir. Yardımları ve destekleri için merhum Rektörümüz Prof. Dr. M. Mete Cengiz ve Harmancık Belediye Başkanı Mustafa Çetinkaya'ya minnettarız. Yüzey araştırması boyunca bizimle birlikte olan ve uyumlu çalışmalarıyla bize katkıda bulunan Bakanlık Temsilcimiz Mustafa Poyraz'a teşekkür ederiz. Ayrıca büyük bir özveri ve gayretle çalışmaların her aşamasında katkıda bulunan Arkeoloji Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. İ. Hakan Mert, Öğretim Görevlisi Reyhan Şahin'e, Araştırma Görevlileri Serkan Gündüz ile Ali Altın'a ve Yüksek Lisans öğrencimiz Berkay Dinçer'e de teşekkürü bir borç biliriz.

Harmancık ve Mudanya ilçeleri ile bunların köylerini kapsayan yüzey araştırması 1 Haziran 2010 tarihinde başlanmış ve 18 Haziran 2010 tarihinde sona ermiştir. Araştırmada öncelik Harmancık ilçesinde yer alan köylere verilmiştir, yağmurların arazi çalışmalarını engellemesi üzerine Mudanya İlçesine geçilmiştir.

Yüzey araştırması esnasında Harmancık'ta altı tane yeni yerleşim yeri tespit edilerek SİT kapsamına alınması sağlanmış ve Mudanya İlçesinde SİT sınırların genişletilmesi için başvuruda bulunulmuştur.

Harmancık ilçesi köylerin konumları ve yol güzergâhları göz önünde bulundurularak Kuzey ve Güney olarak kendi içinde iki bölgeye ayrılmıştır. İlk etapta Harmancık'ın kuzeyinde bulunan köyler ziyaret edilmiştir. Bunlardan Çatalsöğüt, Çakmak, ve Bayramlar köylerindeki incelemelerimiz

* Prof. Dr. Mustafa ŞAHİN. Uludağ Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü, 16059 Görükle - Bursa / TÜRKİYE. E-mail: mustafasahin@uludag.edu.tr

1 Yüzey araştırması Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nün 20.05.2010 tarih ve 106205 sayılı izinleri ile yürütülmüştür.

2009 yılında tamamlanmıştı. Kuzeydoğuda yer alan Akalan, Demirciler, Kılavuzlar, Yayabaşı, Hobandanişment, Gülözü (Kürt Köyü), Yeşilyurt (Kanılıcı), Doğancılar, Köçekler, Okçular ve Ballısaray köylerinde ise 2010 kampanyasında incelemeler yapılmıştır. Böylece Harmancık'ın kuzeyinde yer alan yerleşim alanlarının tamamında taramalar sona ermiştir.

2010 yüzey araştırmasında ilk uğradığımız yerleşim Nalbant Köyü olmuştur. Mihmandarımızın yer göstermesi üzerine Cuma Camii mevkiinde incelemelere başlanmıştır (Resim: 1)². Bilindiği gibi, Osmanlı döneminde her köye imam verilemediği için Cuma Camii adı verilen ortak camiler inşa edilmiştir. Cami, üzerindeki kitabeye göre 1957 yılında onarılmıştır. Ancak camiide çok sayıda devşirme malzeme kullanıldığı dikkat çekmektedir (Resim: 2-4)³. Camiinin duvar temellerinin de mermer bloklar kullanılmıştır. Mermer blokların dizilme şekli bunların muhtemelen in situ olduğuna işaret etmektedir. Bloklar caminin kuzey sınırında Doğu-Batı doğrultusunda 950 cm. uzanmakta, caminin girişinde ise Kuzey-Güney doğrultusunda 310 cm. içeri doğru girmektedir. Köşe bağlantılarında, birisi açıkça görülebilen, sunaklar yer almaktadır⁴. Sol köşede yer alan sunak üzerinde 5 satırı okunabilen Yunanca bir yazıt bulunmaktadır (Resim : 3)⁵. Giriş kapısının her iki köşesinde ise birer tane monolit mermer sütun yer almaktadır. Bu sütunlar sıva nedeniyle dışarıdan belli olmayıp, sadece iç taraftan görülebilmektedir.

Cami içindeki ahşap direkler ise yine mermer sütun kaideleri üzerinde durmaktadır (Resim: 4). Kaidelerin üzerinde ahşap kaplama olduğu için ölçüleri alınamamıştır⁶. Kaidelerin *in situ* olduğu varsayılırsa, burada daha önce bazilikal planda inşa edilen bir yapının bulunduğunu ileri sürmek

2 Harmancık'taki incelemelerimizde mihmandarlığımızı yapan Sayın Ramazan Üzü ve şöförümüzü yapan Sayın Nurettin Demir'e teşekkür ederiz.

3 Cuma Caminin koordinatları 35690108D ve 4398492K. Deniz seviyesinden 871 m. yükseklikte yer almaktadır.

4 Köy muhtarı Hasan Yıldız'ın ifadesine göre, üzeri sıva ile kapatılmış olan sunak üzerinde de yazıt yer almaktadır.

5 Sunağın üzerindeki yazıtın tamamı şans eseri daha önce E. Schwertheim tarafından okunarak yayınlanmıştır. E. Schwertheim, Die Inschriften von Hadrianoi und Hadrianeia, I.K. 33 (1987), 49 No. 61 Taf. 14. Sunağın ölçüleri: Üst profil genişliği: 52 cm., Gövde genişliği: 48 cm., Yükseklik: 48 cm., Derinlik: 40 cm., Üst profil derinliği: 46 cm. Yazıtta harf yüksekliği ise 2 cm. olarak ölçülmüştür.

6 Kaidelerden sadece birinin üst profil genişliği 32 cm. olarak ölçülebilmektedir.

mümkündür. Caminin üst örtüsünü taşıyan direklerin kaideler üzerine yerleştirilmesi ile yine bazilikal planda bir cami tasarı ortaya çıkmıştır.

Sonuç olarak caminin muhtemel bir antik yapının temelleri üzerine inşa edildiğini düşünüyoruz. Bu durumu yapının çevresinde topladığımız seramik parçaları da güçlendirmektedir. Günlük kullanıma işaret eden seramik parçalarına göre yapının geç Roma veya Bizans çağlarına kadar geri gittiğini savlamak olasıdır. Yine caminin cemaat yerinin üst katında duvara monte edilmiş olan bir mezar steli Geç Roma Dönemi tarihi ile bu varsayımımızı destekler niteliktedir (Resim : 2)⁷.

Cami çevresinde Antik Çağa ilişkin bulguları sayı olarak artırmak mümkündür. Örneğin caminin yaklaşık 20 m kuzey doğusunda bir çeşme yıkıntısı bulunmaktadır. Çeşmenin temelinde mermer blokların kullanılmış olduğu anlaşılmaktadır. Define amaçlı tahribat çeşmenin sonunu hazırlamıştır.

Caminin kuzey doğusunda yaklaşık 50 m. mesafede Nalbant Mezarlığı bulunmaktadır. Mezarlığın içinde de iki adet mermer bloğa rastlanmıştır. Bunlardan ilki yivler nedeniyle baştabana ait olabilir. Yine köy muhtarın ifadesine göre, köylüler tarla sürerken bazen pulluklara mermer bloklar takılmakta, ancak arazileri ellerinden alınır korkusu ile tekrar gömülmektedirler.

Nalbant Köyü'nün en muhteşem yeri köylüler tarafından Asar Tepe olarak adlandırılan mevkidir⁸. Tepe Cuma Cami mevkiinin yaklaşık 1200 m. güney batısında yer almaktadır. Tepenin en üst noktası deniz seviyesinden yaklaşık 880 metre yüksektedir. Tepeye tırmanırken yamaçta tespit ettiğimiz Kalkolitik Döneme ait olabilecek seramik parçaları bu alanı daha da ilginç hale getirmiştir. Tepe üzerinde çok sayıda pişmiş toprak küp parçasına ve küçük seramik kırıklarına rastlanmıştır. Seramikler arasında Hellenistik Döneme ait olabilecek parçalar da yer almaktadır (Resim: 5). Ana kayanın üzerini kaplayan toprak örtününün fazla kalın olmaması burada bir tepe yerleşiminin

7 Mezar stelinin ölçüleri: Okunabilen Y: 99, Okunabilen G: 65 ve D: 31 cm. İnce kristalli ve gri damarlı beyaz mermerden mezar stelinin alınlığında bir rüzgar gülü betimi bulunmaktadır.

8 Tepenin koordinatları: 35 689 124 D ve 439 7886 K, 35 688 992 D ve 439 7916 K, 35 689 034 D ve 439 7933 K, 35 689 012 D ve 439 7868 K.

olduğunu akla getirmektedir. Tepenin bütün araziye karşı hakim konumu da yerleşimin önemine işaret etmektedir. Tepenin üzerinden bakıldığında doğuda Gürsu, güney doğuda Okçular, güneyde Ballısaray ve sonrasında Kütahya'nın arazileri, Batıda Yaylabaşı ve Kılavuzlar görülebilmektedir.

Tepeden inerken yamaçta defineciler tarafından açılan bir çukurda iskelet kalıntısı ile karşılaştık. Yerleşimin nekropol alanının bir bölümü muhtemel burada yer almalıdır.

Asartep'e tırmanırken rastladığımız erken dönem seramiklerine tepenin üzerindeki yerleşimde rastlayamadık. Bunun üzerine sahayı biraz geniş tutarak inmeye başladık. Gruplardan birisi beklediğimiz erken dönem seramiğini Asartep'in kuzeydoğusunda yer alan ve Yarardı olarak adlandırılan yaklaşık 150 x 100 m. ölçülerindeki düzlükte buldu⁹. Yamaçlara bulduğumuz seramik parçaları olasılıkla buradan aşağı akmış olmalıdır.

Nalbant Köyü, mevki olarak bir anlamda Cuma Cami ile Asartep'in nerede ise tam ortasında kalmaktadır. Köyün uzun bir tarihi geçmişi olduğu köyün içinde ve çevresinde bulunan kalıntılardan da anlaşılmaktadır. Köylüler tarafından köyün kuzeyindeki yamaçta çok sayıda mezarın bulunduğu ifade edildi. Define amacıyla açılan çukurlarda bu iddianın doğru olduğu anlaşılmaktadır. Nekropol sahasının geniş bir alana yayılmış olduğu sulama deposunun bulunduğu Sakarca mevkiinde yapmış olduğumuz incelemelerde daha iyi anlaşılmıştır. Burada açılan define çukurlarından birisi açıkça bu alanda nekropol bulunduğunu belgelemektedir (Resim: 6). Doğubatı yönde uzanan mezar ana kayaya oyulmuş olup üzerinin nasıl kapatıldığı belli değildir¹⁰.

Köyde mermer bloklara da rastlamak mümkündür. Bunlardan en ilginç olanı üzerinde birkaç harfi okunabilen sunak parçasıdır (Resim: 7)¹¹. Ayrıca köyün sakinlerinden Mustafa Uysal'ın bahçesinde bulunan mermer korkuluk

9 GPS Koordinatları 35 689 346 D ve 4398169 K. Deniz seviyesinden yüksekliği 822 m.

10 Ölçüler: Uzunluk: 232 cm., Genişlik: 57 cm. ve Derinlik: 120 cm.

11 Sunağın, üst profil genişliği: 48 cm. Gövde genişliği: 44 cm. Derinliği: 45 cm. ve Yüksekliği: 88 cm. dir.

parçası¹² ve sütun gövde parçası¹³ da kayda değer buluntular arasında yer almaktadır.

Harmancık ilçesinde ikinci durağımız Gülözü (Kürt) Köyü olmuştur. Burada önce Gavur evleri mevkiine gittik¹⁴. Yüzeyde bol miktarda moloz taş bulunmaktadır. Bununla birlikte çok yoğun olmasa da günlük kullanıma ait kaba seramik parçaları da yer almaktadır. Burası bir yerleşim yeri olabilir. Ancak fazla ipucuna rastlamadık.

Yeşilyurt Köyünde ise sadece köy camiinin önünde gri damarlı beyaz mermerden bir sütun tamburu parçası¹⁵ ve bir kaide parçası¹⁶ bulunmaktadır. Bunların dışında herhangi bir kalıntıya rastlayamadık.

Güzergahtaki son uğradığımız köy Harmancıkalan-Akalan'dır. Burada Kamil Akalın'ın mihmandarlığında kale mevkiye geldik. Kalede prehistorik çağ seramiği ve duvar kalıntısı bulunmaktadır. Sonrasında prehistorik döneme işaret eden seramik parçalarının bulunduğu Ebelemkaşı olarak adlandırılan alana gidilmiştir¹⁷. Burada ayrıca Tümülüs olabilecek bir tepe mevcuttur (Resim: 8). Yoğun bitki örtüsü ve çok geniş bir alana yayılması nedeniyle kesin bir şey söylemek zordur. Tümülüs, Keles İlçesinde bulunan Mentеше Nekropolünde olduğu gibi küçük moloz taşlarla oluşturulmuştur.

Kuzey doğu Harmancık güzergahında ziyaret ettiğimiz son köy olan Hobandanişment'te caminin avlusunda birisi sütun gövdesi¹⁸, birisi çift yarım sütun başlığı¹⁹ ve birisi sunak²⁰ olmak üzere üç adet mermer mimari malzeme bulunmaktadır (Resim: 9-10). Bunların tamamı Bizans çağına aittir.

12 Korunan ölçüler: Uzunluk: 52 cm. Genişlik: 26 cm. Kalınlık: 12 cm.

13 Çap: 28 cm. Yükseklik: 46 cm. Dübel deliği çapı: 3,5 cm.

14 Mihmandarlığımızı yapan sayın Emin Aytekin'e çok teşekkür ederiz.

15 Ölçüleri: Çap: 30 cm. ve Uzunluk: 47 cm.

16 Ölçüleri: Üst Profil genişliği: 60 cm., Gövde genişliği: 42 cm., Derinlik: 43 cm. ve Yükseklik: 50 cm.

17 Koordinatları: 35686679D ve 4403177K. Deniz seviyesinden yüksekliği: 705 m.

18 Yükseklik: 182 cm, çap 65 cm.

19 Ölçüler: Yükseklik: 37 cm., Genişlik: 64 cm., Derinlik: 27 cm.

20 Ölçüler: Yükseklik: 52 cm., Genişlik: 53 cm., Derinlik: 48 cm., Niş genişliği: 25 cm., Niş yüksekliği: 16 cm., Niş derinliği: 5,5 cm.

Köydeki en dikkate değer buluntuya Demirkaynak Hazretleri Türbesinin bulunduğu köy mezarlığında rastlanmıştır²¹. Türbe onarılrken içerden bir takım mermer malzeme dışarı çıkartılmış. Bunlar arasında gri damarlı beyaz mermerden bir adet mezar steli ön plana çıkmaktadır (Resim: 11)²². Mezar steli iki parçadan oluşmaktadır. Parçalardan birisi yaklaşık 30 m. uzaklıkta parçalanmış sütun parçasının yanında bulunarak üzerine eklenmiştir. Böylece yan tarafındaki motifler de tamamlanmıştır. Mezar stelinin üzerinde 15 satırdan oluşan bir yazıt bulunmaktadır. Bu bölümün ortasında sonradan bir kanal açılmıştır. Yan bölümde ise tahrip olmuş şekilde alçak kabartma, ikili bir motif yer almaktadır. Bununla birlikte çevreye gelişigüzel dağılmış mermer mimari bloklar dikkat çekmektedir. Bulutuların tamamı defineciler tarafından tahrip edilmiştir.

Türbenin içinde ise Bizans Dönemi'ne ait yarım sütunlar bulunmaktadır. Bunlardan birisinin üzerinde bitkisel motif yer almaktadır. Bu alanlardaki mermerler arasında bir adet sütun kaidesi de dikkat çekmektedir.

Bir diğer yol güzergâhı Okçular ve Ballısaray yönüne doğru ilerlemektedir. Okçular köyünde mihmandarlığımızı muhtar Ahmet Gülşen yapmıştır. Köy içerisinde cami bahçesinde birisi üzerinde yazıt bulunan sütun gövdesi²³ ve diğeri üzerinde ok ucu bitişli yarım daire motifi bulunan kaide²⁴ olmak üzere iki adet Bizans dönemine ait mermer mimari parça bulunmaktadır.

Ballısaray köyünde ise eski caminin avlusunda birisi ikili sütuna ait Bizans çağı sütun başlığı²⁵ ve diğeri iki adet mermer sütun gövdesi²⁶ olmak üzere üç adet gri damarlı beyaz mermerden mimari malzeme bulunmaktadır. Cami pergolesinin direklerinden birisine kaide olarak kullanılan sütun başlığının arka yüzü işlenmeden bırakılmıştır. Mermer mimari malzemeler bir kiliseye ait olmalıdır.

21 Koordinatlar: 35 690 729D ve 439 9297K. Deniz seviyesinden yükseklik: 913 m.

22 Ölçüler: Yükseklik: 98 cm. Genişlik: 49 cm. Derinlik: 36,5 cm. Kaide derinliği: 46 cm. Dübeldeliği: 3 x 4 cm. Harf yüksekliği: 2,5 cm.

23 Ölçüler: Çap: 30 cm. Yükseklik: 82 cm.

24 Ölçüler: Yükseklik: 21 cm. Derinlik: 62 cm. Genişlik: 70 cm.

25 (Ölçüler: Genişlik: 63 cm. Derinlik: 39 cm. Yükseklik: 21 cm.)

26 Bezemesiz sütun parçasının ölçüleri: Yükseklik: 65 cm. Çap: 31 cm. Üzerinde haç motifi bulunan sütun tamburunun ölçüleri: Yükseklik: 70 cm., Çap: 33 cm.

Ballısaray Köyü ile birlikte Harmancık'ın kuzeyinde bulunan köylerin tamamı incelenmiştir. 2010 programında sadece kuzeyde bulunan köylerde araştırma yapmayı planlamıştık. Tahmin edildiğinden daha hızlı bir şekilde ilerlememiz nedeniyle Harmancık araştırmalarına bir gün daha ayırarak Güneyde bulunan yerleşimleri de ziyaret etmeye başladık. Bunlardan ilki Harmancık'a bağlı Kepekdere mahallesidir. Burada eski Muhtar Hüsnü Çetin'in evinin bahçesinde bir sunak bulunmaktadır²⁷. Sunağın üzerinde günümüzde tamamen tahrip olmuş durumda olan 8 satırlık bir yazıt yer almaktadır. Hüsnü Bey, yaklaşık aynı yerden çıkartılan bir adet sunak ve üç adet kaidenin daha köy camisinin avlusunda bulunduğunu söylemesi üzerine cami avlusuna gidilmiş ve sütun kaidelerinin caminin revağında kaide olarak kullanıldığı tespit edilmiştir²⁸.

Hüsnü Bey'in yer göstermesi üzerine köyün güneyinde yer alan ve Asar Tepe olarak adlandırılan tepe de ziyaret edilmiştir²⁹. Tepe çam ağaçları ile kaplı durumdadır. Yoğun olmamakla birlikte yüzeyde seramik parçaları bulunmaktadır (Resim: 12).

Kepekdere mahallesi ile birlikte Harmancık'taki çalışmalarımıza 2010 sezonu için ara verilerek Mudanya ilçesine geçilmiştir. Buradaki ilk durağımız Kapanca mevki olmuştur. Zeytinbağı ile Eşkel beldeleri arasında kalan sahada deniz kıyısında bir limana ait kalıntılar dikkat çekmektedir (Resim: 13)³⁰. Uzaktan bakıldığında yaklaşık W formuna sahip olan limanın güney mendireğini iri kesilmiş yerli taştan oluşan bloklar oluşturmaktadır. Deniz kıyısında duran ve zamanla yamaçtan akan toprakla büyük ölçüde dolan yapının bir liman olduğunu mendirek üzerinde yatık olarak duran gemi bağlama taşı açık bir şekilde göstermektedir (Resim: 14). Liman çevresinde yüzeyde değişik dönemlere ait çok sayıda seramik parçası bulunmaktadır.

27 Ölçüleri: Yükseklik: 80 cm. Profilli derinlik: 46 cm. Profilsiz derinlik: 38 cm. Genişlik: 38 cm.

28 Mezar altarı ölçüler: Yükseklik: 90 cm. Genişlik: 37 cm. Profilli genişlik: 41 cm.

Kaide 1 Ölçüler: Yükseklik: 27 cm. Genişlik: 52 cm. Derinlik: 51 cm. Üst çap: 40 cm.

Kaide 2 Ölçüler: Yükseklik: 22 cm. Üstçap: 33 cm.

Kaide 3 Ölçüler: Yükseklik: 27 cm. Korunan Genişlik: 42 cm. Üst çap: 33 cm.

29 Koordinatlar: 35 687 667 D ve 439 1449 K. Deniz seviyesinden yükseklik 824 m.

30 Bu konuda ayrıca bkz. M. Şahin - Y. Polat - T. Zimmermann, "Der Hafen von Kapanca: Ein neuer Vorschlag zur Lokalisation der Stadt Caesarea Germanica", Olba 19, 2011, 203-232.

Bununla birlikte Liman çevresinde çok sayıda defineci çukurunun bulunduğu da özellikle vurgulanmalıdır. Liman, Bursa Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 05/05/2006 tarih ve 1431 sayılı kararı ile SİT kapsamına alınmıştır. Ancak çevrede yaptığımız incelemeler seramik parçalarının koruma altına alınandan daha geniş bir sahaya yayıldığını ortaya koymuştur. Bu nedenle Bölge Koruma Kurulu'na belirlenen sınırların biraz daha genişletilmesi yönünde öneride bulunulmasına karar verilmiştir.

2010 sezonunda son olarak Mudanya'da Apameia / Myrleia kentinin oturduğu alanda incelemelerde bulunulmuştur³¹. Yine Bursa Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 20.05.2010 tarih ve 106205 sayılı kararı ile SİT kapsamına alınan alanda yaptığımız incelemelerde yüzeyde çok sayıda Klasik ve Hellenistik Çağa ait seramik kırıklarına rastlanmıştır (Resim: 15). Yapılan SİT incelemesinde dikkati çeken; alanın çok dar tutulduğudur. Kentin limanının günümüzde Petrol Ofisi dolun tesislerinin altında kaldığı anlaşılmaktadır. Kentin Petrol Ofisine doğru ilerlediğini 2009 yılında Bursa Müze Müdürlüğü tarafından açılan sondaj çukuru en iyi şekilde göstermektedir. Sondaj çukurunda henüz yüzeyde olunmasına rağmen hemen temel kalıntılara ulaşılmıştır. Kentin doğu sınırının en azından mevcut dere yatağına kadar uzanması gerektiğini, burada bir bölümü yüzeyde izlenebilen yapı kalıntısı göstermektedir. Bu nedenle Bölge Koruma Kurulu'na SİT sınırlarının genişletilmesi konusunda başvuruda bulunulmasına karar verilmiştir. Kentin 1. Derece SİT kapsamında kalan ve Akropol olarak adlandırılan bölümünde çok sayıda defineci çukuru ile de karşılaşmıştır. Önlem alınmadığı takdirde ileride çok büyük tahribatların meydana gelmesi kaçınılmazdır.

2010 yılındaki yüzey araştırmalarımız Mudanya ilçesinde yer alan ve büyük bir bölümü halen yapılaşmaya açılmamış olan antik Apameia / Myrleia kentindeki incelemelerle sona ermiştir.

31 Mudanya'da yaptığımız yüzey araştırması esnasında Emekli Müze Müdürü Öcal Özeren ve Müze Uzmanı Recep Okçu bize mihmandarlık yapmıştır. Her ikisine de katkılarından dolayı teşekkür ederiz.

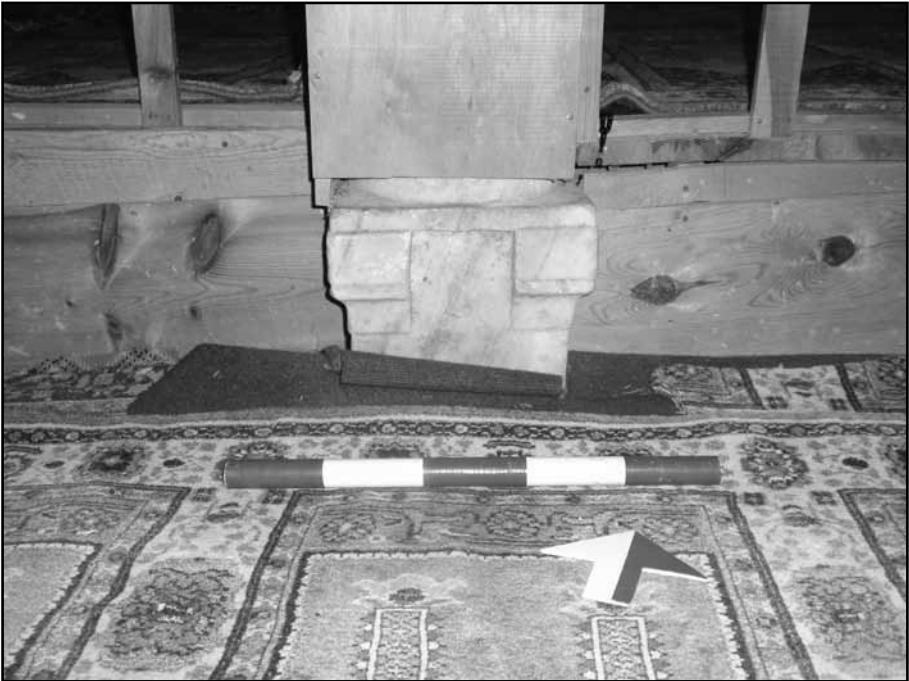
Resim: 1

Resim: 2

Resim: 3

Resim: 4

Resim: 5

Resim: 6

Resim: 7

Resim: 8

Resim: 9

Resim: 10

Resim: 11

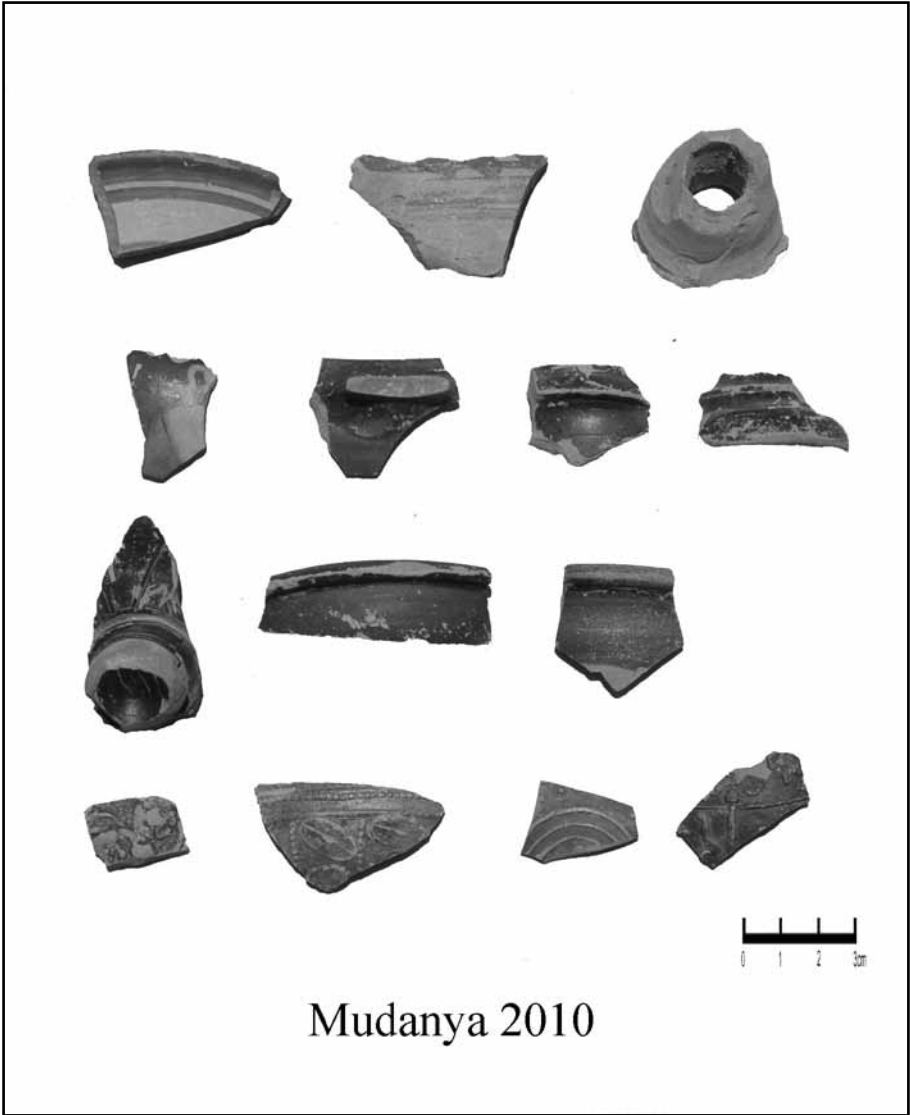
Resim: 12

Resim: 13

Resim: 14

Resim: 15